

מנהיג אוטסיידר

Category: בראשית, ויחי

יוסף ודוד, מנהיגי ענק בעם ישראל, גדלו כנטע זר בסביבה מנוכרת ועוינת להם, אולם הם הפכו לרלוונטיים כפי שאף אדם לא שיער.

מהספסל לניצחון

הנושא המדובר ביותר השבוע בחדשות היה פוטבול. שחקן ה-NFL דמאר המילן, התמוטט על המגרש באמצע משחק ופונה לבית הרפואה במצב קשה מאוד. אבל יש גם חדשות טובות ומשמחות. כוכב חדש הופיע בעולם הפוטבול ושמו ברוק פורדי Brock Purdy. זה שחקן שבשנה האחרונה היה לאחרון השחקנים שגוייס לשחק בליגת ה-NFL.

מתוך 262 שחקנים שהתקבלו לשחק באחת מהליגות הוא היה האחרון, ולאחד כזה שמור התואר המפוקפק "מר לא רלוונטי" Mister Irrelevant של השנה. הקבוצה שגייסה אותו היא ס. פרנסיסקו 49, ומה שקרה זה שהשחקנים האחרים שהיו אמורים להיות הכוכבים של הליגה נפצעו ולא יכלו לשחק. וכך בליט ברירה הרשו לו לעלות למגרש ואז התברר שמר לא רלוונטי הוא דווקא מאוד רלוונטי. פורדי הביא את הקבוצה לניצחונות רצופים והוא ההבטחה החדשה של עולם הפוטבול.

מה שמעניין זה שהוא מדבר כמו חסיד. לאחרונה הוא אמר: "כל פעם שאני משחק, אני רוצה שאחרים יראו את אלוקים דרך מה שאני עושה. כל פעם שאני עולה למגרש אני רוצה להביא כבוד לאלוקים. אפילו כשאני מפסיד אני מצביע כלפי מעלה ומודה לאלוקים שנותן לי את ההזדמנות לשחק. לכל דבר שקורה יש סיבה. הכל זה שיעור מאלוקים!".

היכן הבן הקטן?

גם בין אישי התנ"ך ישנם כמה שבראשית דרכם זכו לתואר 'מר לא רלוונטי', אך בסוף הוכח שהם היו מאוד רלוונטיים, ואולי הכי רלוונטיים.

דוד המלך נולד לתוך משפחה חשובה מאוד. ישי אביו היה גדול בכל עמו, ולכל מקום שהוא היה מגיע, רבים היו יוצאים לקבל את פניו. לישי היו שבעה בנים, וגם הם כאביהם היו חשובים מאוד. לכל מקום שישו הלך הם הלכו יחד איתו, חוץ מדוד הקטן, שהוא לא היה חלק מהמשפחה. האחים ריחקו אותו, והעם ראה שמרחקים אותו הבין שכנראה יש לזה סיבה טובה.

וכפי שדוד המלך אומר בעצמו בספר תהילים: "מוזר הייתי לאחי ונכרי לבני אימי" (סט, ט). הוא

גם היה נראה שונה מאחיו: הם היו גבוהים, ואילו הוא היה נמוך מהם. צבע שעריו היה אדמוני, ג'ינג'י, והוא לא היה נראה אחד מהמשפחה.

דוד שהורחק ממשפחתו מצא נחמה במדבר, שם אף אחד לא הפריע לו, והוא יכל להתפלל לקב"ה כאוות נפשו. מפעם לפעם הוא בא לבקר את משפחתו. בסופו של דבר משפחתו מינתה אותו לרעות את צאן אביהם במדבר, וכך הם ראו אותו רק לעיתים רחוקות.

עד שיום אחד הנביא שמואל הגיע לבית לחם. שמואל היה זה שמינה את שאול למלך הראשון על ישראל, אבל אחרי ששאול לא מילא את רצון ה', הקב"ה הודיע לשמואל ששאול איבד את המלוכה וציווה אותו: "מלא קרנד שמן ולך אל ישי כי ראיתי בבניו לי מלך".

שמואל מגיע לבית לחם ומזמין את ישי ובניו לזבח. מיד כשהם הגיעו, שמואל ראה את אליאב שהיה יפה תואר ויפה מראה, והוא היה בטוח שזהו המלך העתידי. אך הקב"ה אמר לו בנבואה: "אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו". אל תתפעל מהגובה והיופי, "כי האדם יראה לעינים, וה' יראה ללבב". ואז ישי קרא לבן השני, וכך הוא העביר את כל השבעה בנים בפני שמואל. שמואל אמר לו: "לא בחר ה' באלה". ואז שמואל שאל את ישי: "התמו הנערים?", אין לך עוד ילדים?

לפתע ישי 'נזכר' שיש לו עוד בן: "הקטן, והנה רועה בצאן ויאמר שמואל שלחה וקחנו, כי לא נסב עד בואו פה". עד שהקטן לא יבוא לא נתחיל לאכול. ואז דוד הקטן מגיע. "והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב רואי. ויאמר ה' קום משחהו".

שמואל משח אותו למלך באותו מעמד. "בקרב אחיו תצלח רוח ה' אל דוד, מהיום ההוא ומעלה". מאותו רגע זה כבר לא היה אותו דוד, ורוח ה' של גבורה צלחה עליו והוא הפך לאדם אחר (שמואל א, פרק טז).

בפועל שום דבר לא השתנה. אחיו שראו את המשיחה למלך, לא התייחסו אליו יותר יפה. דוד חזר להיות רועה צאן והאחים הגדולים הצטרפו לשאול למלחמה בפלשתים.

ואז ישי מבקש מבנו הקטן רועה הצאן, שאחיו לא מכירים בגדולתו, קח עשרה לחמים ורוץ תביא לאחיד שנמצאים במחנה, ותביא לי דרישת שלום מהם. (האם זה לא מזכיר לנו משהו דומה עם יוסף?).

דוד הגיע למחנה ואז הוא שומע את גוליית מכריז שהוא מוכן להילחם עם נציג מעם ישראל, ומי שיפסיד במערכה יהיה משועבד לעם המנצח. כל מי שראה את גוליית ברת. דוד גם שומע כרוז בשם המלך שאול: "מי שינצח את גוליית יקבל את בת המלך".

במפתיע דוד הודיע שהוא מוכן לעשות את זה. באותו מעמד אחיו הגדול אליאב נזף בו ואמר לו 'מי בכלל הרשה לך להגיע לפה?! אני מכיר אותך, אתה סתם באת לראות את המלחמה'. זה אותו אליאב שראה את הנביא שמואל מכתיר את דוד כמלך ישראל בשליחותו של הקב"ה, ואף-על-פי-כן התייחס אליו כאח חורג.

בסופו של דבר כפי שידוע לכולם דוד הרג את גוליית, והפך מ'מר לא רלוונטי', לאיש הכי רלוונטי בהיסטוריה היהודית. לא רק שהוא הפך למלך, אלא כל שושלת המלכות בעם ישראל מגיעה מבית דוד, וגם משיח יצא מבית דוד.

יוסף רלוונטי מתמיד

אותו סיפור ממש קרה ליוסף הצדיק. בתחילת דרכו גם הוא היה 'מר לא רלוונטי', האח הקטן שכולם שנאו, למרות ² ואולי בגלל ¹ החלומות שלו שהוא יהיה מלך, אחיו לא רצו לשמוע מכך. הם מכרו אותו לעבד, והוא ישב בבית הסוהר שנים עשרה שנים ללא מכר או גואל שיבוא לבקר אותו בכלא. ואז ברגע אחד הפך לאדם הכי רלוונטי בעולם, מנהיג של האימפריה של אותם ימים, וכשהגיעו ימי הרעב, כל העולם הפך ללא רלוונטי. היחיד הרלוונטי היה יוסף.

וזה נכון גם בפרשתנו ויחי, שבע עשרה שנה אחרי שנפסק הרעב. לכאורה הפרשה מספרת על פטירתו של יעקב אבינו, אבל כשמעיינים בפנים מגלים שבאמת כל הפרשה סובבת סביב יוסף.

בתחילת הפרשה יוסף שומע שאביו חולה. כשהוא מגיע לבקרו, יעקב משתחוה לו ומבקש ממנו שיקבור אותו בארץ ישראל. בהמשך הוא מביא את בניו מנשה ואפרים כדי שיברכס, ואז מתפתח האירוע בו יעקב משכל את ידיו. גם אחרי שיעקב מברך את בניו ונפטר, מי שמדבר עם פרעה על ההלוויה הגדולה זה יוסף, והוא המלך שצועד בראש ההלוויה, ובזכותו באים מלכי כנען להשתתף בה. כשהם חזרו מההלוויה זה שוב יוסף. הפעם הם דואגים שמא הוא עדיין לא מחל להם. הכול מסביב לאותו אדם שבתחילת דרכו היה 'מר לא רלוונטי'.

עם ישראל הוא העם הכי קטן במספרים, "אתם המעט מכל העמים" (ואתחנן ז, ז). ואף-על-פי-כן אנחנו העם הכי רלוונטי. זה לא בזכותנו, אלא בגלל שאנחנו מביאים את הקב"ה ותורתו לכל פינה בעולם.